

Ocrotorii Bucureștilui: De la Maica Domnului la Sfântul Dimitrie cel Nou

Bucureștii îl are ca ocrotitor în prezent pe Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, însă, în decursul istoriei, capitala României a avut mai mulți patroni spirituali. Evlavios din fire, poporul român și-a așezat, aproape întotdeauna, începutul organizării unui oraș sub ocrotirea unor sfinți.

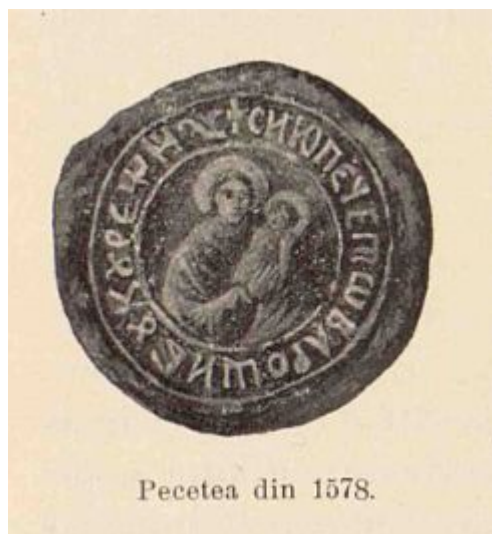
MAICA DOMNULUI, PRIMA OCROTITOARE A CAPITALEI

Potrivit unei tradiții, patronul spiritual se găsea reprezentat pe însemnul administrativ al conducerii orașului. În această situație se află și Bucureștii.

Profesorul Gheorghe Vasilescu a explicat de ce se regăseau însemne religioase pe sigiliile oficiale.

Întreaga activitate a conducerii administrative a Bucureștilui era legată în această epocă de biserica „pazarului” (Bazarul sau târgul orașului) de lângă Curtea domnească.

În această biserică se făcea alegerea membrilor Sfatului orășenesc, în fiecare an, primăvara, unde li se încredințau și însemnele demnității lor, împreună cu catastiful orașului, în care se treceau schimbările de proprietăți, și tot acolo se păstra sigiliul Bucureștiului.

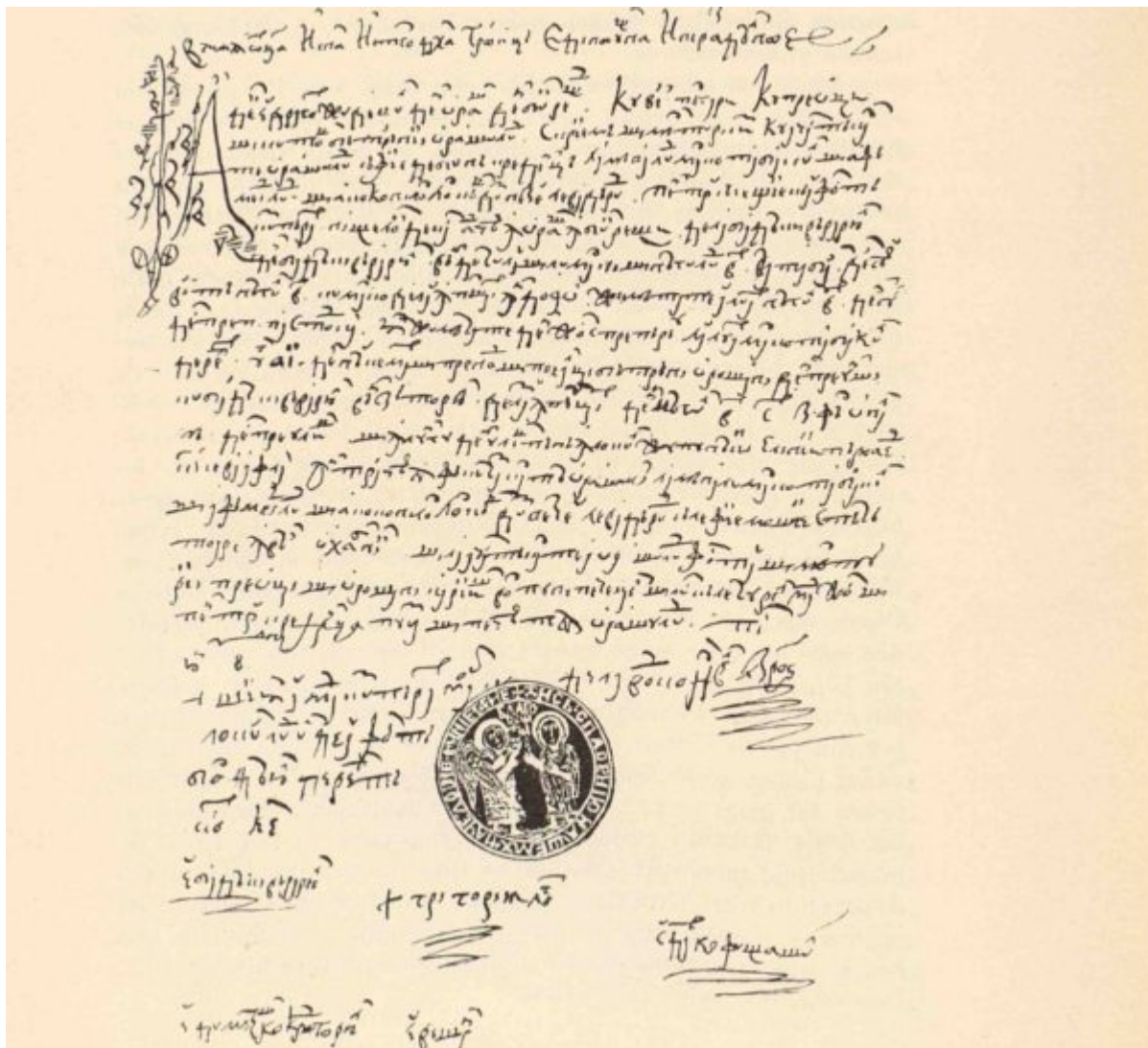
Cum sigiliul orașului înfățișa în această vreme pe Maica Domnului cu Pruncul Iisus, logic este că biserica din „pazar“ avea acest hram. Și, potrivit tradiției, hramul bisericii în jurul căreia se desfășura viața obștească era luat ca regulă generală, drept patron al orașului.

Într-un studiu semnat de istoricul Laurențiu Rădvan se menționează faptul că raportarea reprezentării din sigiliu la o biserică din oraș și, implicit, la hramul acesteia, ține de specificul organizării medievale a orașelor.

„Și în alte cazuri din Țara Românească și Moldova, emblemele celor mai vechi sigilii trimit la patronul religios (...) Prin urmare și la București, locuitorii și-au ales un patron spiritual, Sfânta Maria, după hramul unei biserici pe care ei au considerat-o importantă la vremea când domnul le-a confirmat drepturile”[1]

Istoricul Gheorghe Ionescu Gion amintește de un act emis, în 1678, de Stan județul, în care apare sigilul orașului și menționează că „pecetia orașului dintru acele vremuri Maica Domnului cu dumnezeiescul prunc în brațe și cu exerga: această-i pecetia orașului București”[2].

Laurențiu Rădvan menționează că „sigiliul a avut mai multe variante, până când a ieșit din uz, fiind înlocuit de un altul, în care este reprezentată scena Bunei Vestiri (datând cel puțin din 1643-1644), din vremea județului Gherghina”[3].

SFINȚII ÎMPĂRAȚI ȘI SFÂNTUL DIMITRIE

Începând cu anul 1698, Sfatul orășenesc se desființează, astfel că au dispărut și sigiliile acestei instituții. Însă, conform izvoarelor literare, bucureștenii i-au adoptat ocrotitori spirituali pe Sfinții Împărați Constantin și Elena, hramul actualei Catedrale Patriarhale.

Lucrurile s-au schimbat după aducerea moaștelor Sfântului Dimitrie cel Nou la București de generalul Petru Saltâcov, în 1774. Datorită ajutorului oferit de Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou în timpul ciumei lui Caragea, dar și în alte momente grele pentru locuitorii capitalei, precum seceta din 1817 sau holera din 1831, a crescut evlavia bucureștenilor pentru sfântul ale cărui moaște se află la Patriarhie.

În acest sens, Mitropolitul Filaret al II-lea (1792-1793) îl va proclama ocrotitor al Bucureștiului.

În mod oficial, Sfântul Dimitrie cel Nou a fost introdus pentru prima oară pe stema capitalei prin decretul domnesc emis de Alexandru Ioan Cuza în data de 7

decembrie 1864. Însă, printr-o confuzie, a fost reprezentat Sfântul Dimitrie Izvorătorul de Mir (sărbătorit în 26 octombrie).

Prin decretul nr. 1740 din 7 decembrie 1864, publicat în Monitorul Oficial, nr. 277 din 11/23 decembrie, Vodă Cuza, după raportul lui M. Kogălniceanu, ministru la „Departamentul de Interne, Agricultură și Lucrări Publice”, întemeindu-se și pe „Chibzuirea Consiliului Comunei București”, fixează ca „arme” ale Bucureștilor „un scut cu sîntul marele martir Demetriu (patronul orașului), pe cîmp de azur, surmontat de o coroană murală și terminat de o eșarpă tricoloră avînd de tendință: la dextra, un păstor cu un cîne, în suvenirea originii tradiționale a orașului (Bucur păstorul, fondatorul Bucureștilor) și la senestra un herald cu armele țării sub coroana domnească, ca semn de oraș capitală”. Noua stemă din 1864 renunță la tenanți și introduce deviza „Patria și dreptul meu”. [5]

De asemenea, versiunea heraldică din 1930 a menținut confuzia, fiind preluată apoi și de actuala stemă a municipiului, aprobată în 1992. Pe site-ul oficial al Primăriei Municipiului București se menționează că Ocrotitorul Bucureștilui este Sfântul Dimitrie Basarabov.

[1] Laurențiu Radavan, „Mircea Ciobanul și așezarea orașului București”

[2] Gheorghe Ionescu-Gion, Istoria Bucureștilor, p. 724.

[3] Laurențiu Radavan, „Mircea Ciobanul și așezarea orașului București”

[4] Idem, p. 731

[5] Emil Vîrtosu, Bucureștii și Sigilografia.

Foto credit: Basilica.ro/Raluca Ene

basilica.ro